

Број: 27.1- 020-110/21

Датум, 21. септембар 2021. године

На основу чл. 22. став 3. и 19 став 2. тачка 2) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 62/18), Фискални савјет Републике Српске, на 39. ванредној сједници одржаној 21. септембра 2021. године, након разматрања Нацрта закона о фискализацији, даје сљедеће

МИШЉЕЊЕ

Влада Републике Српске, Генерални секретаријат, доставио је Фискалном савјету Републике Српске (у даљем тексту: Фискални савјет), Нацрт закона о фискализацији (у даљем тексту: Нацрт закона), који је Влада Републике Српске разматрала на 136. сједници одржаној 9. септембра 2021. године, позивајући се на члан 19. став 2. тачка 2) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 62/18), којим је утврђено да Фискални савјет даје мишљење и анализе Народној скупштини Републике Српске на нацрте и приједлоге закона, других прописа и стратешких докумената којима се уређују питања фискалне политике или који могу да имају утицај на фискалну политику.

Постојећи систем фискализације у Републици Српској уведен је доношењем Закона о фискалним касама („Службени гласник Републике Српске“, број 69/07), када је извршена прва фискализација и када је Пореска управа Републике Српске успоставила технички систем за преузимање података са фискалних система као и софтверску и процедуралну подршку за комплетан пословни процес од фискализације до контроле обвезника фискализације.

Успостављени модел фискализације представљао је у квалитативном смислу искорак у односу на моделе примјењиване до тада у другим земљама, при чему су централизованим и аутоматизованим прикупљањем података о дневним прометима са фискалних система створени значајни потенцијали за управљање ризиком пореске контроле, односно примјене напредних метода у селекцији пореских обвезника за инспекцијски надзор.

Међутим, како је наведено у образложењу Нацрта закона, двије анализе које су претходно рађене 2018. и 2019. године (анализа рађена у оквиру пројекта „Подршка реформи пореског система у БиХ“, од стране „UK Aid“ и Амбасаде Уједињеног Краљевства у БиХ, а по упутствима Министарства финансија 10.07.2018. године израђена „Cost-benefit“ анализа имплементације ON-LINE фискализације, и анализа која је рађена од стране Радне групе за фискализацију именоване рјешењем министра финансија број: 06.07/111-169/19 од 28. 10. 2019. године), указале су на потребу мијењања постојећег система фискализације, као и на негативне стране постојећег система, нарочито када је у питању анализа ризика, те евидентна некомпатибилност постојећег система са модерним рачунарским и софтверским системима.

Анализом Нацрта закона, долази се до закључка да се Законом о фискализацији уводи низ новина у вези са поступком издавања и садржајем фискалних рачуна, стварају услови за ефикаснију контролу пореских обвезника и смањење евентуалних покушаја утаје пореза. Такође, нови систем фискализације треба да допринесе сузбијању сиве економије и побољша наплату пореза. Поред тога, нови систем фискализације подразумијева напуштање комплексног и скупог процеса за контролне органе и пословне субјекте те увођење једноставнијег система који у технолошком смислу обухвата рачунаре и одговарајући софтвер.

Нацртом закона утврђено је да је обвезник фискализације, свако физичко и правно лице које је регистровано за обављање промета робе и услуга. Међутим, Нацртом закона дато је овлашћење Влади Републике Српске за доношење подзаконског акта којим ће утврдити појединачна ослобађања од обавезе фискализације за субјекте, односно групацију субјеката који из техничких разлога неће бити у могућности да региструју промет на начин прописан овим законом.

Предложени систем фискализације, односно његова техничка рјешења омогућиће праћење роба и услуга привредних субјеката, те ће се на основу тих података обрачунавати пореске обавезе и поврат пореза. Такође, предложени модел фискализације омогућиће подизање ефикасности рада пореске инспекције на виши ниво, јер ће омогућити праћење активности и надгледање пореског обвезника, те доступност података који су релевантни за вршење инспекцијског надзора на терену.

Оправдано је за очекивати, да ће оваквим моделом фискализације, Република Српска моћи прецизније да обрачуна приход од ПДВ-а, а што је од изузетне важности за праведнију и ефикаснију расподјелу ове врсте прихода од стране Управе за индиректно опорезивање.

Иако је Република Српска, односно Влада Републике Српске преузела обавезу финансирања трошкова иницијалне фискализације, који обухватају трошак набавке, односно субвенционисање електронских фискалних уређаја интегрисаних или засебних софтверских или хардеверских компоненти који је процијењен на око 13 милиона КМ, те ако се има у виду трошак набавке система за управљање фискализацијом од око 37 милиона КМ, Фискални савјет Републике Српске је мишљења да је оправдано да Влада Републике Српске сноси ове трошкове, јер је за очекивати да ће нови Закон о фискализацији имати дугорочно позитиван утицај на буџет Републике Српске, буџете јединица локалне самоуправе, пословно окружење и да ће значајно допринијети јачању конкурентности правних лица која послују на територији Републике Српске.

Инвестирање у нови систем фискализације је оправдано, уколико се реализује смисао фискализације а то је ефикасна контрола промета роба и услуга, у циљу сузбијања сиве зоне и спречавања нелојалне конкуренције, те уколико се савремена информационо-технолошка рјешења и овај систем, ставе на располагање потребама свих институција у Републици Српској које за то искажу интерес, те уколико се подаци који ће бити доступни кроз предложени модел фискализације буду могли користити за анализе, пројекције, те утврђивање субвенција, премија, регреса, подстицаја или пореских олакшица у Републици Српској.

Такође, свако рјешење које ће утицати на либерализацију тржишта фискалних система, смањење повезаних оперативних трошкова и процедура, сигурно ће имати позитивне ефекте на пословно окружење у Републици Српској.

Фискални савјет је мишљења, да је у Републици Српској неопходно унапређење постојећег система фискализације, те да ће предложени закон имати позитиван утицај на јачање тржишне конкуренције и пореске дисциплине, сузбијање сиве економије, стварање бољих услова пословања и повећање прихода свих буџета што је гаранција за квалитено и благовремено сервисирање јавних потреба.

Meђутим, Фискални савјет још једном указује, да доношење прописа који имају значајан утицај на фискалну политику Републике Српске, у задњем кварталу фискалне године, може негативно да утиче на очекиване позитивне ефекте имплементације Закона, нарочито ако се има у виду велики број субјеката (обвезника фискализације) који ће бити у обавези да своје пословање ускладе са овим законом те да је за његово спровођење предвиђено доношење десет подзаконских аката у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу.

**ПРЕДСЈЕДНИК
ФИСКАЛНОГ САВЈЕТА**

Миленко Крајишник
Проф. др Миленко Крајишник